

MILJØ-
DIREKTORATET

RAPPORT

20152015

Oppsummering av resultater for Biloppsamlingsaksjonen

2015

Innhold

1. Innledning	2
1.1 Biloppsamlingsplasser: forurensningspotensiale og miljømyndighetenes forventninger	2
2. Bakgrunn for aksjonen	3
2.1 Mål for aksjonen	4
3. Praktisk gjennomføring	4
3.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter	4
3.2 Gjennomføring av kontrollene	5
4. Vurdering av resultater fra årets kontrollaksjon	5
5. Resultater	7
5.1 Miljøsanering	7
5.2 Forsøpling og forurensning til omgivelsene	8
5.3 Fast dekke	9
5.4 Oljeutskiller	10
5.5 Farlig avfall	11
5.6 Avviksbehandlingssystem	12
5.7 Miljørisikovurdering	13
5.8 Bilaktører uten tillatelse	14
5.9 Alvorlige brudd på regelverket	14
5.10 Anmerkninger	16

1. Innledning

90 biloppsamlingsplasser over hele landet er kontrollert av fylkesmannen i mai 2015.

Følgende tema ble kontrollert:

- Miljøsanering av kasserte kjøretøy
- Forsøpling og forurensning til omgivelser
- Fast dekke
- Drift av oljeutskiller
- Håndtering av farlig avfall
- Avviksbehandling
- Miljørisikovurderinger

Denne rapporten inneholder beskrivelse av bakgrunn for kontrollene, resultater og vurdering av resultatene.

1.1 Biloppsamlingsplasser: forurensningspotensiale og miljømyndighetenes forventninger

Det kasseres 130 000 kjøretøyer i Norge hvert år, dette av en samlet bilpark på 2,9 millioner biler.

For å sikre en høy innsamlingsgrad har myndighetene etablert et vrakpantssystem som administreres av Toll og avgiftsdirektoratet. Ansvar for selve innsamlingen og håndtering av kasserte kjøretøyer er lagt til bilimportørene i Norge, gjennom deres selskap Autoretur.

Behandlingen av bilene skal sikre gjenvinning av materialer, både for å redusere avfallsmengder og for å oppnå god ressursutnyttelse. Videre skal behandlingen skje slik at miljøfarlige komponenter blir håndtert forsvarlig slik at de ikke kan bidra til å forurense omgivelsene. Det er kun virksomheter med tillatelse til miljøsanering av kjøretøy som har anledning til å utføre slik håndtering.

Miljøsanering vil si å ta ut en rekke komponenter av bilen fordi de utgjør en forurensningsfare eller skal gjenvinnes. Dette kan være fraksjoner som:

- drivstoff (bensin, diesel)
- motorolje
- girakseolje
- girolje (differensial/transmisjon)
- hydraulikkolje (servostyring)
- oljefilter
- bremsevæske
- kjølevæske (radiator og motorblokk)
- kuldemedium / KFK
- batteri
- katalysator

- vippebrytere med kvikksølv
- dekk demonteres fra felgen
- blylodd tas av felgen

Hvert kjøretøy vil som regel ha minst 7 kg (L) farlig avfall, noe som vil si at i Norge generer kasserte kjøretøy minst 1 000 tonn farlig avfall i året, men antakelig nærmere 2 000 tonn. Dette gjør kasserte kjøretøy til en potensiell stor kilde til spredning av miljøgifter. Det er derfor svært viktig at miljøsaneringen av hvert eneste kjøretøy, ved hver eneste biloppsamlingsplass, foregår på en miljømessig god måte.

For å forhindre spredning av det farlige avfallet som tas ut av miljøsanerte biler er det påkrevet at biloppsamlingsplassene blant annet har:

- Rutiner for miljøsanering
- Systemer for sortering, oppbevaring, merking og levering av farlig avfall
- Systemer for å sikre at virksomheten ikke forurenses eller forsøpler
- Fast dekke der biler oppbevares slik at eventuelt søl kan samles opp
- Oljeutskiller(e), tilkoplede det faste dekket, som kan skille olje fra vann
- Miljøriskovurdering og handlingsplan for å hindre forurensning
- Rutiner for avviksbehandling

Miljødirektoratet og fylkesmannen forventer at alle som driver med miljøsanering av biler er kjent med og følger regelverket. Dette gjelder for eksempel:

- Biloppsamlingsplassens utslippstillatelse gitt i medhold av *Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf § 29*
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften):*
 - *Kapittel 4 Kasserte kjøretøy.*
 - *Kapittel 11 Farlig avfall.*
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).*
- *Forurensningsloven § 7 Plikt til å unngå forurensning.*

2. Bakgrunn for aksjonen

Biloppsamlingsaksjonen ble gjennomført som en landsdekkende aksjon våren 2015, og er en videreføring av tilsvarende aksjoner i 2005 og 2011. Et viktig element er å undersøke hvordan bransjen har utviklet seg med hensyn på overholdelse av sentrale miljøkrav i løpet av de siste 10 årene.

Biloppsamlingsaksjonen er et samarbeid mellom Fylkesmannen og Miljødirektoratet, der hovedmålet har vært å kontrollere kravene til behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy etter avfallsforskriften kapittel 4. Fylkesmannen er myndighet til å føre tilsyn med om disse anleggene etterlever regelverket. Miljødirektoratet har hatt prosjektledelsen, i samarbeid med en representant fra Fylkesmannen. Tema for årets aksjon er valgt ut slik at utviklingen i bransjen siden 2011 kunne studeres.

Ved aksjon i 2011 ble 85 % av biloppsamlingsplassene med tillatelse kontrollert. Vi var blant annet fornøyd med følgende resultater:

- Ca 90 % av virksomheten hadde skriftlige rutiner for sanering
- Ca 94 % av virksomheten drev uten å forsøple omgivelsene
- Ca 90 % hadde tilfredsstillende utsortering av farlig avfall

Noe av det vi ikke var fornøyde med i 2011:

- Ca 20 % av virksomheten tok ikke ut ALLE fraksjoner
- Ca 30 % hadde ikke fungerende rutiner for oljeutskilleren
- Ca 20 % brøt krav om viderelevering av farlig avfall
- Ca 30 % hadde ikke skriftlig avvikssystem
- Ca 40 % hadde ikke utarbeidet risikoanalyse

2.1 Mål for aksjonen

Biloppsamlingsaksjon 2015 har hatt som hensikt å

- føre til et videre miljøløft gjennom en storkontroll i hele bransjen
- kontrollere om biloppsamlingsplasser praktiserer miljøsanering av kjøretøyene i henhold til tillatelsen og avfallsforskriften
- vurdere utviklingen i bransjen siden 2005 og 2011 ved å følge opp noen av resultatene fra de forrige tilsynsaksjonene

Aksjonens mål har vært å føre tilsyn med etterleving av kravene i utslippstillatelsen og avfallsforskriften, herunder:

- utøve skjerpet håndheving overfor anleggseiere med gjenstående avvik fra tidligere tilsyn
- kontrollere om bilene blir forsvarlig sanert for de viktigste fraksjoner av farlig avfall
- kontrollere om det skjer forurensing til omgivelser
- kontrollere om oljeutskilleren fungerer og brukes etter hensikten
- kontrollere om utsortert farlig avfall håndteres og videreleveres til godkjent mottakssystem

Vi anser at målene for aksjonen er oppnådd; alle temaer nevnt ovenfor er kontrollert og det er påpekt at gjentakende brudd er alvorlige der dette ble avdekket. Når det gjelder aksjonens hensikt anser vi også den som oppfylt: over 85 % av virksomhetene i bransjen er kontrollert, og utviklingen i bransjen beskrives i kapittel 5.

3. Praktisk gjennomføring

3.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter

Biloppsamlingsplasser med tillatelse

Behandlingsanlegg med tillatelse fra fylkesmannen omfatter ca. 110 biloppsamlingsplasser i Norge. Denne målgruppe er den viktigste og hadde hovedprioritet i aksjonen. Under aksjonen ble ca 90 av biloppsamlingsplassene kontrollert.

Andre bilaktører uten tillatelse

I aksjonen ville vi også undersøke om det fantes virksomheter som drev ulovlig miljøsanering av kasserte kjøretøy, det vil si at de utførte miljøsanering av kjøretøy uten å ha tillatelse fra fylkesmannen. I aksjonen ble 4 virksomheter uten tillatelse kontrollert.

3.2 Gjennomføring av kontrollene

Aksjonen ble gjennomført i ukene 19-21, mai 2015. Kontrollene var i hovedsak varslet. Gebyr for kontrollene fulgte virksomhetenes risikoklasser, gitt i tillatelsene fra Fylkesmannen.

4. Vurdering av resultater fra årets kontrollaksjon

Ved årets aksjon 2015 ble 85 % av biloppsamlingsplassene med tillatelse kontrollert. I dette kapittelet vil vi vurdere resultatene fra aksjonen opp mot våre forventninger til bransjen, beskrevet i kapittel 1.

En mer detaljert oppsummering av resultatene fra de 7 kontrollområdene er gitt i kapittel 5.

☺ *Vi er fornøyd med følgende resultater*

Fast dekke

Det er en økning i antall biloppsamlingsplasser med fast dekke. 85 % har nå fast dekke, mot 73 % i 2011 og 45 % i 2005.

Miljømyndighetene ser på det som positivt at det er et økende andel virksomheter med fast dekke fra 2005 til 2011, og nå til 2015. Fast dekke er en effektiv barriere for å hindre at eventuelt miljøgifter ved biloppsamlingsplassen slipper ut i ytre miljø. Denne gode trenden må fortsette slik at alle biloppsamlingsplasser har fast dekke der det kreves.

Rutiner for miljøsanering

88 % av virksomhetene har en skriftlig rutine for miljøsanering, og 95 % av disse har en komplett liste over fraksjonene som skal tas ut ved miljøsanering.

Vi ser det som positivt at rutiner for miljøsanering er etablert i de fleste virksomheter. Gode skriftlige rutiner forebygger blant annet gjentakende avvik og menneskelige feil.

Avviksbehandlingssystem

Det er en stor forbedring i innføring og bruk av avviksbehandlingssystem. 86 % har innført et system, og 84 % av de som har et slikt system etterlever dette. Tilsvarende tall for 2011 er hhv 70 % og 62 %.

Vi ser det som positivt at rutiner for avviksbehandlingssystemer er etablert i de fleste virksomheter. Gode skriftlige rutiner forebygger blant annet gjentakende avvik og menneskelige feil.

Viktigheten av internkontroll

For å hindre forurensning og utslipp av miljøgifter vil vi understreke viktigheten av skriftlige rutiner og vurderinger i henhold til internkontrollforskriften. Dette gjelder miljørisikovurderinger, avviksbehandlingssystem, rutiner for sanering, rutiner for oljeutskillere, rutiner for håndtering av farlig avfall mv.

⊕ Vi er ikke fornøyde med følgende resultater

Det er selve saneringen, oppbevaring og viderelevering av det farlige avfallet som utgjør den største forurensningsfaren hos biloppsamlingspasser. Det er derfor skuffende at det ikke er en nedgang i antall brudd for selve saneringen, og at det er en økning i antall brudd for mellomlagring og viderelevering av farlig avfall.

Miljøsanering

18 % av virksomhetene tar ikke ut ALLE fraksjoner ved miljøsanering.

Farlig avfall

30 % bryter kravet tilknyttet viderelevering av farlig avfall, en andel som er uendret siden 2011. Hos 35 % av virksomhetene ble det funnet brudd på levering og deklarerings av farlig avfall, som er en økning fra 24 % i 2011.

Oljeutskiller

32 % av virksomhetene har ikke fungerende rutiner for oljeutskilleren. 39 % har ikke gode nok rutiner for kontroll av utslipp fra oljeutskilleren. Dette er en økning fra 26 % i 2011.

Det er et stort potensiale for utslipp hvis ikke oljeutskilleren er riktig dimensjonert, samt blir driftet og kontrollert riktig. Ca 1 av 3 virksomheter hadde brudd knyttet til oljeutskilleren, noe som kan gi lokal forurensning på mange steder i landet.

Miljørisikovurdering

28 % av virksomhetene har ikke utarbeidet risikoanalyse. Hos 32 % av virksomhetene ble det funnet store mangler i miljørisikoanalysene, en økning fra 25 % i 2011. Det ble også funnet mangler i handlingsplanene hos 23 % av virksomhetene, noe som er en økning fra 15 % i 2011.

Virksomhetene må kjenne til miljørisikoforholdene ved sin biloppsamlingsplass, slik at de kan gjennomføre prioriterte tiltak for å hindre forurensning og spredning av miljøgifter.

Biloppsamlingsbransjen har et stort forurensningspotensiale

130 000 kjøretøy saneres årlig, noe som skaper over 1 000 tonn farlig avfall som må håndteres forsvarlig. Tilstanden i bransjen er noe forbedret sammenlignet med tidligere år, men ikke opp til det nivået miljømyndighetene forventer. Ut fra årets landsdekkende kontrollaksjon har biloppsamlingsbransjen som helhet fortsatt et godt stykke å gå før den drives med lav risiko for utslipp til ytre miljø.

5. Resultater

I denne aksjonen gjennomførte kontrollører hos fylkesmannen kontroll innen 7 ulike tema hos hver biloppsamlingsplass:

- Miljøsanering av kasserte kjøretøy
- Forsøpling og forurensning til omgivelser
- Fast dekke
- Drift av oljeutskiller
- Håndtering av farlig avfall
- Avviksbehandling
- Miljørisikovurderinger

Kontrollresultatene innen hvert tema er beskrevet nedenfor i kapitlene 5.1-5.7.

I kapittel 5.8 er alvorlige brudd på regelverket beskrevet. I kapittel 5.9 beskrives resultatene fra kontroll av virksomheter uten tillatelse fra fylkesmannen til å drive miljøsanering av kjøretøy.

5.1 Miljøsanering

Det ble kontrollert fire undertemaer tilknyttet temaet miljøsanering. En oversikt over andel inspeksjoner hvor det ble avdekkede brudd i hver av disse er gitt i Figur 1.

Av de fire undertemaene anses selve utføringen av miljøsaneringen som det viktigste sett ut fra et miljøperspektiv. Resultatene viser at 17 %¹ av virksomhetene ikke foretar en fullstendig miljøsanering, altså at ikke alle fokusfraksjoner blir tatt ut. Resultatet er tilnærmet uendret fra resultatet fra aksjonen i 2011, hvor det ble avdekket brudd hos 18 % av virksomhetene.

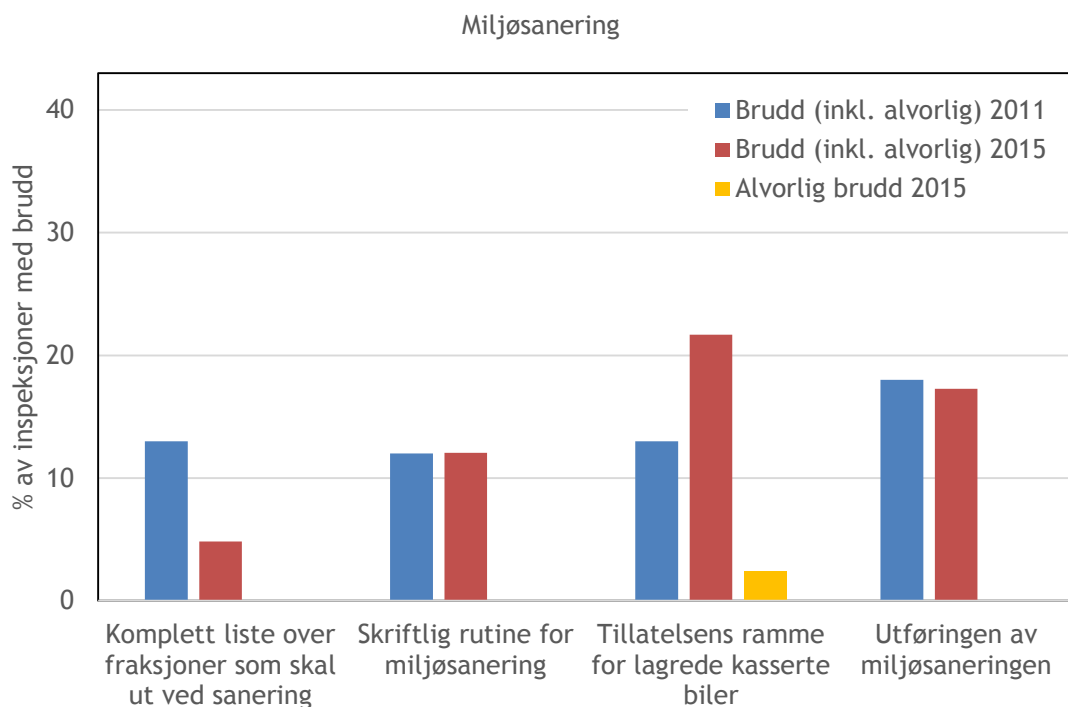
Under årets aksjon er det en tydelig økning innen brudd på tillatelsens rammer for lagrede kasserte bilder, med brudd hos 22 % av virksomhetene i 2015 mot 13 % i 2011. Tidspunktet på året for de to aksjonene er det samme, så dette kan ikke forklare økningen i antall brudd. Videre er det avdekket alvorlige brudd hos 2 % av virksomhetene².

Andel inspeksjoner hvor det er avdekket brudd på krav om skriftlig rutine for saneringen er uendret fra 2011, med brudd hos 12 % av virksomhetene begge årene. Dette vil si at virksomhetene mangler en skriftlig rutine som beskriver hvordan saneringen skal utføres.

Som en del av den skriftlige rutinen for sanering skal det foreligge en komplett liste over fraksjoner som skal tas ut ved saneringen. Det er en tydelig forbedring i antall virksomheter som har en komplett liste over fraksjoner som skal tas ut ved sanering. Av de som har en skriftlig rutine, ble det kun avdekket brudd hos 5 % av virksomhetene ved årets aksjon, mot 13 % i 2011.

¹ Alle prosenttall i resultatdelen er rundet av til nærmeste hele tall.

² Mer om alvorlige brudd i kap 5.9.

Figur 1: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet miljøsanering. Gule stolper viser prosentvis antall av inspeksjoner hvor det ble avdekket alvorlige brudd i årets aksjon. Røde stolper viser både alvorlige og ikke-alvorlige brudd avdekket i årets aksjon, mens blå stolper viser tilsvarende for aksjonen gjennomført i 2011.

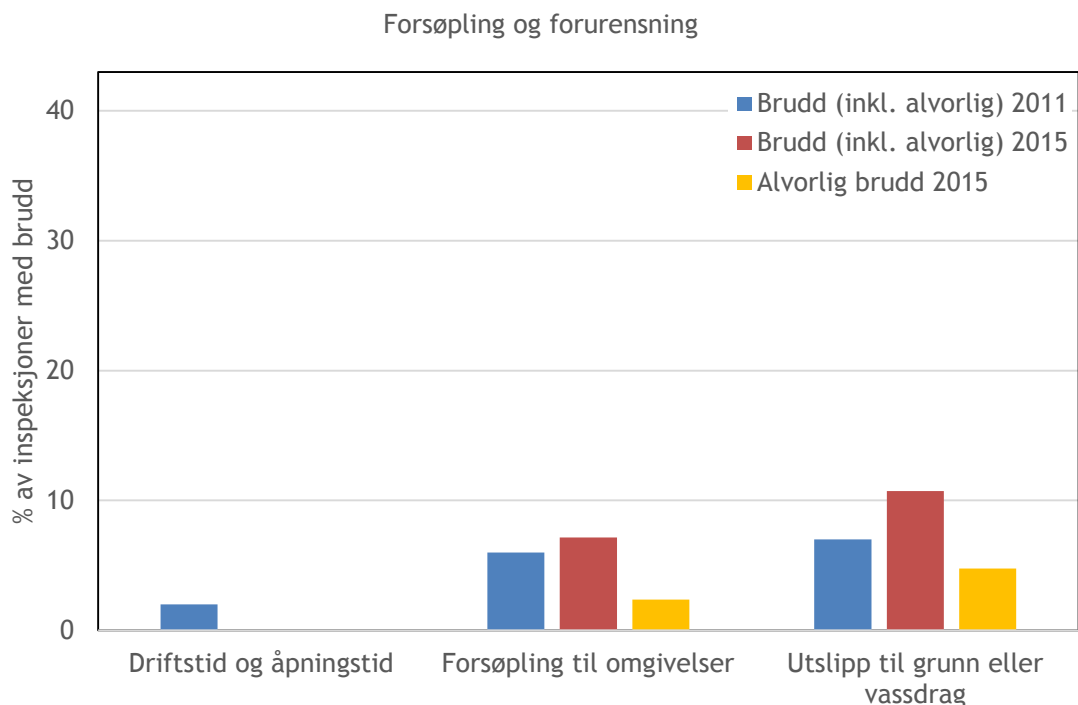
5.2 Forsøpling og forurensning til omgivelsene

Det ble kontrollert tre undertemaer tilknyttet temaet forsøpling og forurensning, se resultater i Figur 2.

I årets aksjon ble det ikke avdekket brudd knyttet til undertemaet driftstid og åpningstid, mot brudd hos 2 % av virksomhetene i 2011.

Innen forsøpling til omgivelsene er det avdekket brudd hos 7 % av virksomhetene i 2015, som er uendret sammenlignet med 6 % i 2011. Innen utslipp til grunn og vassdrag er det avdekket brudd hos 11 % i 2015, mot 7 % i 2011.

Av de ulike temaene som ble kontrollert, er forsøpling og forurensning temaet hvor andelen avdekkede brudd er lavest, både i 2011 og i 2015. Likevel er bruddene viktige sett fra et miljøperspektiv, spesielt innen forsøpling til omgivelsene og utslipp til grunn og vassdrag. Bruddene omhandler reell forurensning. Dette gjenspeiles også gjennom at en stor del av bruddene er alvorlige. Det ble avdekket alvorlige brudd på regelverket i 2 av de kontrollerte virksomhetene innen forsøpling til omgivelsene og hos 4 av virksomhetene innen utslipp til grunn og vassdrag.

Figur 2: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet forsøpling og forurensning. Gule stolper viser prosentvis antall av inspeksjoner hvor det ble avdekket alvorlige brudd i årets aksjon. Røde stolper viser både alvorlige og ikke-alvorlige brudd avdekket i årets aksjon, mens blå stolper viser tilsvarende for aksjonen gjennomført i 2011.

5.3 Fast dekke

Det ble kontrollert tre undertemaer tilknyttet temaet fast dekke, se resultater i Figur 3.

Undertemaet som omhandler om det finnes fast dekke på biloppsamlingsplassene viser tydelig at det her har vært en betydelig forbedring over tid. I årets aksjon ble det avdekket manglende fast dekke hos 15 % av virksomhetene, nesten en halvering fra 27 % i 2011.

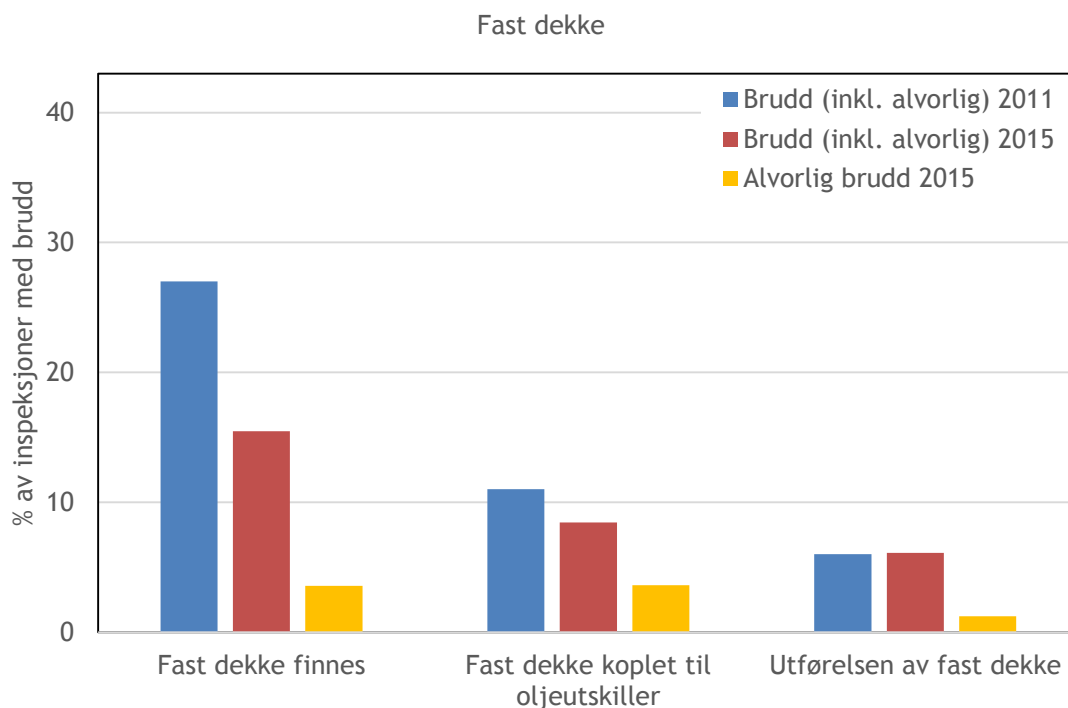
Tilsvarende aksjon gjennomført i 2005 avdekket manglende fast dekke hos 55 % av virksomhetene. Den store forbedringen siden 2005 til i dag er viktig bidrag til reduisering av spredning av miljøgifter til grunnen under biloppsamlingsplassene og til omgivelsene. Det er for øvrig viktig at dimensjoneringen av oljeutskilleren følger etableringen av nytt fast dekke, se pkt 5.4.

For undertemaet som omhandler tilkobling av fast dekke til oljeutskiller ble det i årets aksjon avdekket brudd hos 8 % av virksomhetene, mot 11 % i 2011.

Andelen virksomheter hvor utførelsen av fast dekke ikke er tilfredsstillende er uendret fra 2011 til i dag, med brudd avdekket hos 6 %.

Det er avdekket flere alvorlige brudd innen dette temaet, 3 kontrollerte virksomheter har alvorlige brudd knyttet til manglende fast dekke, 1 tilknyttet utførelsen av det faste dekket

og 3 tilknyttet tilkobling av fast dekke til oljeutskiller. Det er høy risiko for at manglende eller dårlig utført fast dekke, samt manglende tilkobling mot oljeutskiller, fører til forurensning av resipient. Dagens tilstand er derfor ikke tilfredsstillende, selv om resultatene viser en bedring over tid.

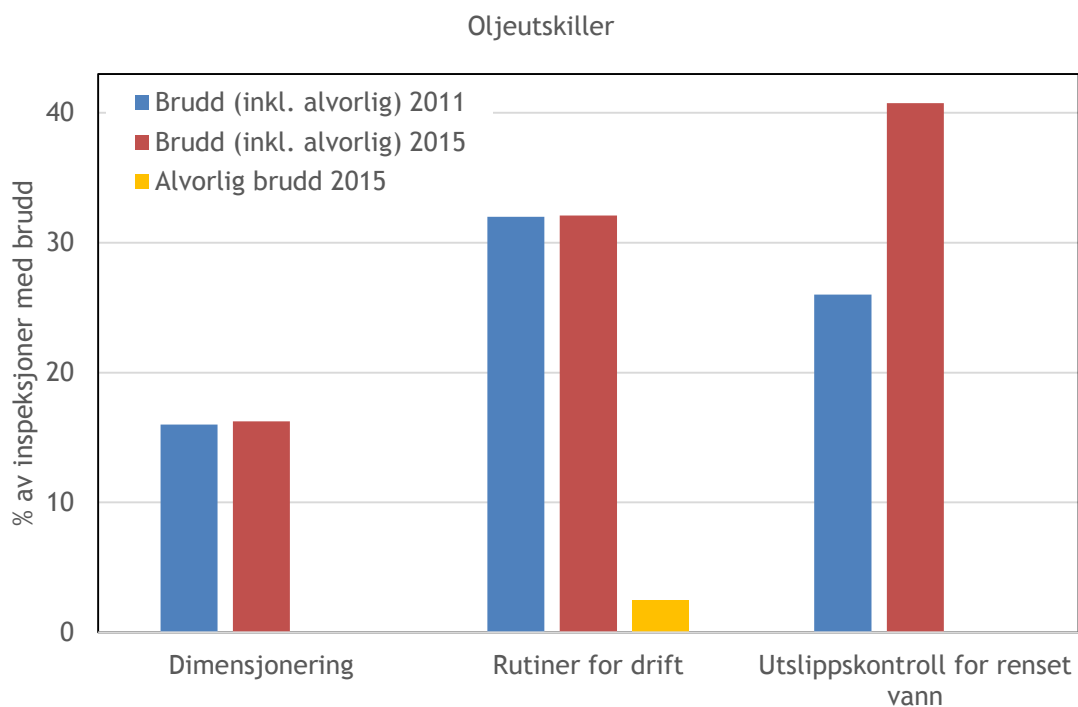
Figur 3: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet fast dekke.

5.4 Oljeutskiller

Det ble kontrollert tre undertemaer tilknyttet temaet oljeutskiller, se resultater i Figur 4. Dette er ett av temaene under aksjonen hvor det er avdekket størst andel virksomheter med brudd. Underdimensjonerte oljeutskillere, og manglende rutiner for drift eller utslippskontroll kan føre til utslipp av både oljeforurenset vann og olje. Bremsvæske, kjølevæske og andre emulgatorer kan ødelegge oljeutskillerens funksjon. Når det etableres nye områder med fast dekke er det viktig å kontrollere dimensjoneringen av oljeutskilleren.

En høy andel av de kontrollerte virksomheter har ikke tilfredsstillende utslippskontroll for rensset vann. Resultatene viser også en betydelig økning i andel virksomheter med brudd tilknyttet dette undertemaet, med brudd hos 41 % i 2015 mot 26 % i 2011.

15 % av de kontrollerte virksomhetene mangler dokumentasjon på at oljeutskilleren er riktig dimensjonert. Videre har 32 % ikke gode nok rutiner for drift av oljeutskillere. Begge disse er uendret siden 2011. I årets aksjon er det avdekket alvorlige brudd hos 2 % av virksomhetene knyttet til rutiner for drift av oljeutskiller.

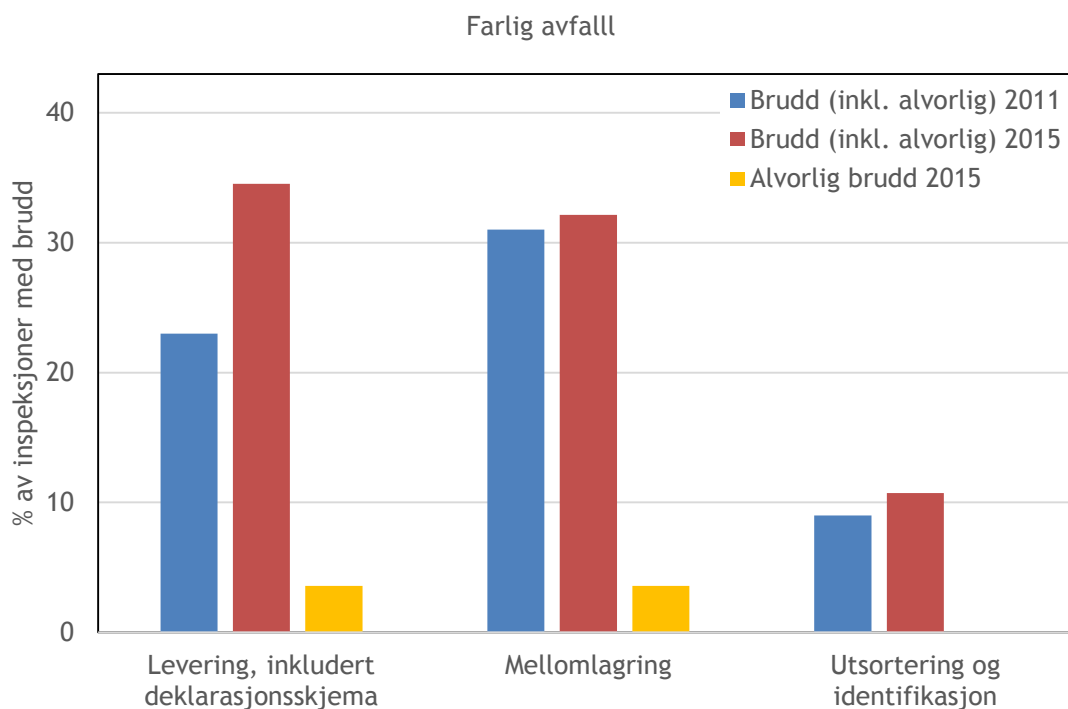
Figur 4: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet oljeutskiller.

5.5 Farlig avfall

Det ble kontrollert tre undertemaer tilknyttet temaet farlig avfall, se resultater i Figur 5. Dette er ett av temaene under aksjonen hvor det er avdekket størst andel virksomheter med brudd. Manglende sortering og levering av farlig avfall samt uforsvarlig oppbevaring av farlig avfall kan føre til forurensning. Det saneres 130 000 biler per år i Norge og det er meget viktig at alt det farlige avfallet fra disse leveres til godkjent mottak.

Resultatene for undertemaet utsortering og identifikasjon av farlig avfall er tilnærmet uendret, med brudd hos 11 % av virksomhetene i 2015 mot 9 % i 2011.

Andel virksomheter med brudd er betydelig høyere for de to undertemaene mellomlagring og levering, inkludert deklarerer. For mellomlagring er resultatet tilnærmet uendret, med brudd hos 32 % av virksomhetene i 2015 mot 31 % i 2011. For levering av farlig avfall er det derimot en økning i andel brudd, fra 23 % i 2011 til 35 % i 2015. For mellomlagring og levering er det altså avdekket brudd i ca en av tre virksomheter. Det er også avdekket alvorlige brudd hos 4 % av virksomhetene for begge undertemaene.

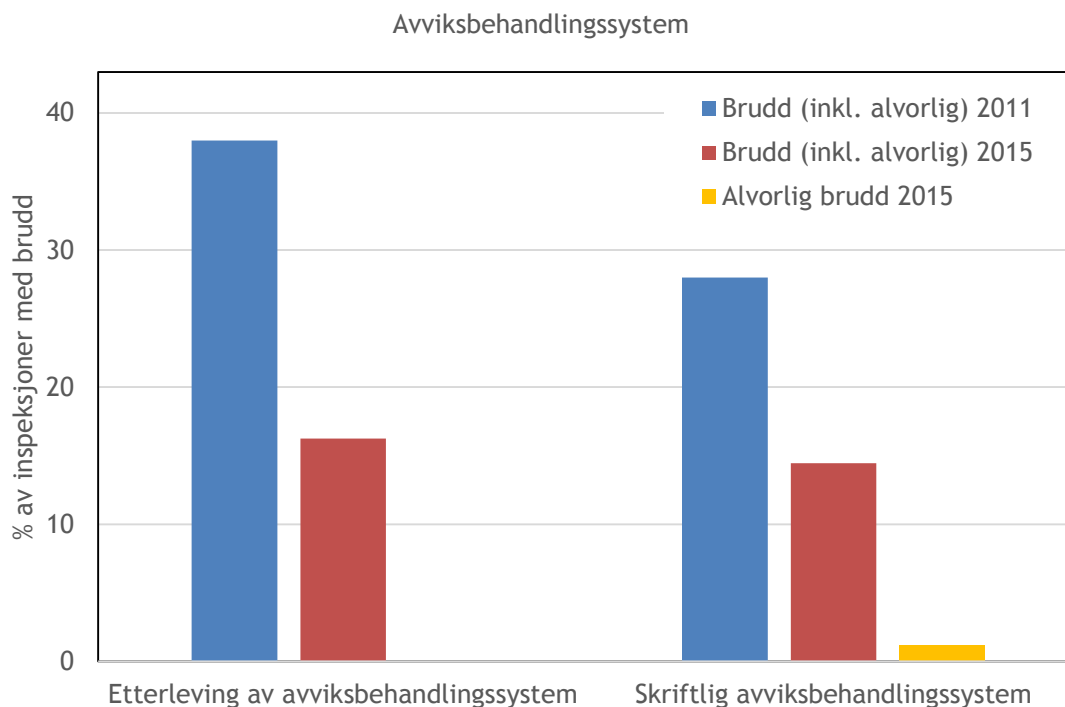
Figur 5: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet farlig avfall.

5.6 Avviksbehandlingssystem

Det ble kontrollert to undertemaer tilknyttet temaet avviksbehandlingssystem, se resultater i Figur 6.

Avviksbehandlingssystem er det temaet hvor årets aksjon viser størst nedgang i andel brudd sammenlignet med 2011, med en tilnærmet halvering innen begge undertemaene. Gode skriftlige rutiner forebygger blant annet gjentakende avvik, fører til kontinuerlig forbedring av rutiner og forebygger menneskelige feil.

Det er avdekket brudd hos 14 % av virksomhetene for manglende eller mangelfullt skriftlig avvikssystem i 2015, mot 28 % i 2011. I årets aksjon er det avdekket alvorlig brudd hos 1 % av virksomhetene tilknyttet dette undertemaet. Under etterleving av avviksbehandlingssystemet er det avdekket brudd hos 16 % av virksomhetene i 2015, mot 38 % i 2011.

Figur 6: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet avviksbehandlingssystem.

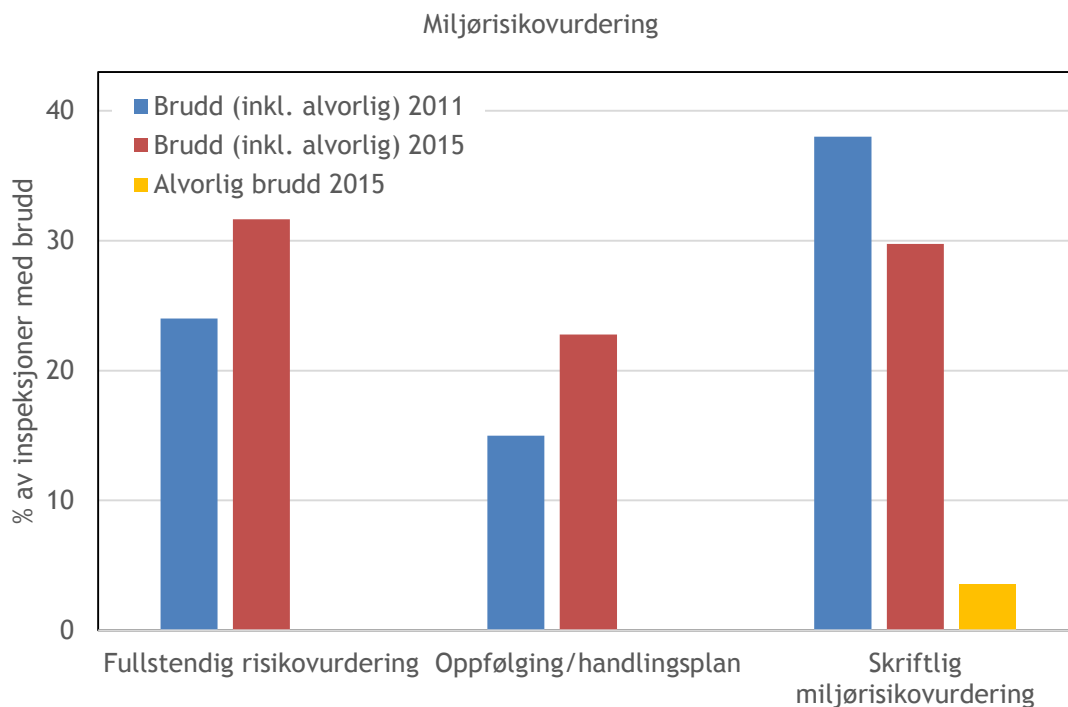
5.7 Miljørisikovurdering

Det ble kontrollert tre undertemaer tilknyttet temaet miljørisikovurdering, se resultater i Figur 7. Dette er ett av temaene under aksjonen hvor det er avdekket størst andel virksomheter med brudd. Den høye andelen brudd knyttet til dette temaet er ikke tilfredsstillende. Det er viktig at hver enkelt biloppsamlingsplass kjenner til miljørisikoen ved sin virksomhet slik at virksomheten kan sette i gang tiltak for å redusere miljørisikoen. Dette gjøres gjennom en handlingsplan og å følge denne opp med konkrete tiltak som vil redusere risiko for negativ miljøbelastning. Miljørisikovurderingen må tilpasses virksomheten og er avhengig av antall biler som saneres per år, antall ansatte, beliggenheten til virksomheten og annet.

Andelen virksomheter hvor det er avdekket at det mangler en skriftlig risikovurdering er redusert fra 38 % i 2011 til 30 % i 2015. Andelen virksomheter med brudd er høy på tross av denne reduksjonen. Det er avdekket alvorlig brudd på dette undertemaet hos 4 % av virksomhetene under årets aksjon.

Andelen virksomheter hvor det er avdekket at utarbeidede risikovurderinger ikke er fullstendige har økt fra 24 % i 2011 til 32 % i 2015.

Også tilknyttet undertemaet oppfølging/handlingsplan er det avdekket brudd hos en høy og økt andel av virksomhetene, med brudd hos 23 % i 2015 mot 15 % i 2011.

Figur 7: Sammenligning av prosentvis antall av inspeksjoner gjennomført i 2011 og 2015 hvor det ble avdekket brudd innen temaet miljørisikovurdering.

5.8 Bilaktører uten tillatelse

Det ble kontrollert 4 virksomheter i denne aksjonen som ikke hadde tillatelse fra fylkesmannen for å drive med sanering av kjøretøy.

Det ble funnet at tre av disse virksomhetene driver med sanering uten tillatelse. Alle de tre virksomhetene har fått frister for å søke om tillatelse hvis de ønsker å fortsette med sanering. Å drive med sanering uten tillatelse regnes som alvorlig brudd på regelverket.

5.9 Alvorlige brudd på regelverket

Alvorlige brudd på regelverket kan være brudd som gjentas fra forrige kontroll, manglende eller svært mangelfull internkontroll, svært dårlig sanering, omfattende forurensning eller omfattende potensiale for forurensning. I tillegg er det å drive sanering uten tillatelse et alvorlig brudd.

I 17 virksomheter fordelt på 10 fylker ble det avdekket brudd på regelverket som fylkesmannen karakteriserer som alvorlige. Det ble avdekket totalt 27 alvorlige brudd på regelverket, se tabell 1. Tre av virksomhetene hadde ikke tillatelse på kontrolltidspunktet, se kapittel 5.8.

Tabell 1. Oversikt over antall alvorlige brudd for ulike kontrolltema i kontrollaksjon ved biloppsamlingsplasser 2015.

Kontrolltema	Antall alvorlige brudd
Miljøsanering av kasserte kjøretøy:	2
Tillatelsens ramme for lagrede kasserte biler	2
Forsøpling og forurensning til omgivelser:	6
Forsøpling til omgivelser	2
Utslipp til grunn eller vassdrag	4
Fast dekke:	7
Fast dekke finnes	3
Fast dekke koplet til oljeutskiller	3
Utførelsen av fast dekke	1
Oljeutskiller:	2
Rutiner for drift	2
Håndtering farlig avfall:	6
Levering, inkludert deklarasjonsskjema	3
Mellomlagring	3
Miljørisikovurdering:	3
Skriftlig miljørisikovurdering	3
Avviksbehandling for ytre miljø:	1
Skriftlig avviksbehandlingssystem	1

De alvorlige bruddene er knyttet til samtlige temaer kontrollert i aksjonen. Temaene fast dekke, håndtering av farlig avfall, samt forsøpling og forurensning til omgivelsene skiller seg ut med et høyere antall alvorlige brudd enn de øvrige temaer. Bruddene er alvorlige sett fra et miljøperspektiv, ettersom de omhandler reell forurensning, og et stort potensiale for forurensning. Det saneres 130 000 biler i året i Norge, og det er svært viktig at alle miljøfarlige stoffer som tas ut av bilene blir tatt hånd om på en korrekt måte for å unngå utslipp til miljøet. Se for øvrig under 5.1-5.9.

Alvorlige brudd følges opp med nytt tilsyn av fylkesmannen for å sikre at forholdene er rettet opp. Videre vurderes alltid anmeldelse av virksomheter der det avdekkes alvorlige brudd på regelverket.

5.10 Anmerkninger

Det er gitt mange anmerkninger under årets aksjon. Anmerkninger blir gitt dersom det blir avdekket forhold ved virksomheten som fylkesmannen ønsker å påpeke, men som ikke er et brudd på regelverket. Anmerkninger er forhold som kan føre til avvik i fremtiden, og som kan ha et potensiale for forurensning dersom de ikke blir tatt hånd om.

Håndtering av farlig avfall og miljørisikovurdering er de temaene hvor det er gitt flest anmerkninger i årets aksjon.

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratets hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Våre viktigste funksjoner er å overvåke miljøtilstanden og formidle informasjon, være myndighetsutøver, styre og veilede regionalt og kommunalt nivå, samarbeide med berørte sektormyndigheter, være faglig rådgiver og bidra i internasjonalt miljøarbeid.